

UIT DE SCHRIFT

Veiligheid door belijden.

Zijt niet bevreesd; maar spreek en zwijg niet. Want Ik ben met u; en niemand zal de hand aan u leggen om u kwaad te doen.

Hand. 18: 9 en 10.

Wat geeft ons grooter veiligheid: zwijgen of belijden?

Misschien zegt iemand: als het over veiligheid gaat, dan is die vraag niet moeilijk te beantwoorden.

Dan is alleen zwijgen een probaat middel. Want belijden brengt ons altijd in conflicten, ontkent den strijd, roept tegenstand wakker. En, als de boozen de overmacht hebben, kan belijden ons goed en bloed kosten; vele handen zullen ons grijpen om ons kwaad te doen. Daarom is het maar geraden, als ge uw leven lieft, als ge uw positie niet verliezen, uw werk niet kwijtraken wilt, zoo veel en zoo lang mogelijk te zwijgen.

Ga maar stil uw gang. Wees maar een voorbeeld voor anderen in handel en wandel. Het zit hem toch niet in het praten en preeken. Ook door niets te zeggen kunt ge getuigen. En al verzaakt ge dan misschien eenigermate uw roeping, daar staat tegenover dat ge uzelf en uw gezin veilig stelt tegenover het woeden der wereld.

Volgens deze opvatting zal ook de Kerk van Christus goed doen in deze bewogen tijden zoo weinig mogelijk van zich te doen hooren. — haar leden op te wekken in afzondering van de wereld te leven, en zich met haar zoo weinig mogelijk te bemoeien.

Hoe kalmer we ons houden, hoe minder de wereld last van ons heeft, en hoe minder wij van de wereld. Dan hebben we vrede en aangename rust, en kunnen onzen God dienen, ver van al het aardach gedruisch.

Toch is deze redeneering absoluut verkeerd. Hoe vroom men haar ook aankleedt, zij komt neer op schandelijke verzaking van onze heilige roeping om Christus te belijden voor de menschen. Wij hebben een taak voor de wereld. Niet het minst voor de arme, dwaze wereld waar wij nu in leven. Spreek en zwijg niet. Wees niet bevreesd.

En wat de veiligheid betreft voor de geloovigen, en voor de Kerk van Christus, nu, die is er nooit en nergens waar gezweven, maar alleen en uitsluitend waar beleiden en gesproken wordt.

Toen Paulus in Corinthe over al den tegenstand der Joden mismoedig geworden was, ziende ook op het klein getal der bekeerlingen, en de woede der vijanden, is Christus hem in een nachtgezicht verschenen, en heeft hem opgewekt met alle vrijmoedigheid het evangelie te spreken.

Want Christus was immers met hem, wie zou dan tegen hem zijn?

Dat belijden, blijmoedig en vrijmoedig afgelegd tegenover booze vijanden, zou vruchtbaar zijn voor de hoorders, maar tegelijk den prediker veiligheid geven. „Niemand zal de hand aan u leggen om u kwaad te doen“.

Natuurlijk, we mogen van de speciale belofte aan Paulus te Corinthe geen generalen regel maken alsof nimmer eenige prediking, die Christus tot inhoud geeft, daadwerkelijk verzet zou wakker roepen.

Maar wel in dien zin, dat we nooit door verzwijgen van ons geloof ons veilig kunnen stellen, maar alleen door er voor uit te komen in het midden der wereld.

Al zouden alle menschen ons tegen zijn, wat kan het ons deren zoo Christus vóór ons is?

Met Immanuel zijn we altijd veilig. En Hem te belijden geeft vrede en rust. Wie Hem belijden zal voor de menschen, dien zal Hij belijden voor Zijn hemelschen Vader.

In die laatste belijdenis ligt onze eeuwige veiligheid gewaarborgd.

F. C. M.

KERKELUK LEVEN

Geen onnoodige polemiek.

Tegen onnoodige polemiek wordt hier en daar gewaarschuwd.

Volkomen terecht.

Het „onnoodige“ krijgje nooit een eeredienst.

Maar met de opmerking zelf kunnen we eerst dan winst doen, als we weten, welke polemiek noodig, en welke niet-noodig is.

De vertrouwde kansel-tormen over de waarde van één menschenziel, die in ongehoorzaamheid zou leven, kunnen ons bij dat onderzoek reeds een eind op weg helpen. Daarnaast de eisch der Schrift, dat wij den naaste, speciaal den allernaaste, niet gebrek mogen laten lijden. Ook niet als hij viel onder de doornen.

In „De Standaard“ werd dezer dagen onder „Kerknieuws“ een dergelijke opmerking overgeno-

men. Een lezer meende, dat zulke overname wel eens zou kunnen beteekenen, dat het politieke orgaan zou willen invloed oefenen op de polemiek in de kerkelijke samenleving. Ik geloof, dat die lezer zich vergiste. De „Standaard“ is natuurlijk zoo wijs, dat het blad geen gedragslijn zou willen aanprijzen, waarvoor de propaganda zou neerkomen b.v. op een verzoek, tot de kerkelijke pers gericht, om toch vooral haar Staatskundig-Gereformeerde, lezers te waarschuwen tegen de heldere, zaakkundige, en o.i. noodzakelijke polemiek, welke de politieke leiding, nog wel in algemeene zendbrieven (als van den heer R. A. den Ouden) voert tegen Staatskundig-Gereformeerden, en dergelijke. Ons blad denkt er tenminste niet aan, de rubriek „Uit het politieke en sociale leven“ te misbruiken om stemming te maken tegen de opvatting, die „De Standaard“ blijkt te hebben van de praktische gehoorzaamheid inzake de verdediging van de waarheid. Wij zijn niet zoo hoogmoedig, te meenen, dat „De Standaard“ ons zou willen verbieden op ons erf, wat het blad zelf in den naam van het evangelie noodzakelijk acht op eigen erf. De tien geboden gelden voor alle „terreinen“; politiek en kerkelijk.

Zie voorts, inzake de vaagheid en praktische nutteleloosheid van het begrip „onnoodige polemiek“ onze opmerkingen over de remonstrantsche spreuk: eenheid in het noodige, vrijheid in het niet-noodige (of onzekere), in alles de liefde. Geen onnoodige dingen: da steh' ich nun, ich armer Tor, und bin so klug noch wie zuvor.

K. S.

De kerk in het slop.

De tijden zijn voor de „kerk“ niet gunstig. Er waait een anti-kerkelijke wind. En duizenden zien de kerk liefst verdwijnen in een slop. Dan is zij, met haar vraagstukken, haar oplossingen, haar resoluties, haar vermaningen, haar appél op het christelijk geweten, voorloopig veilig opgeborgen. In het Stichtelijke Slop. In het Hofje der Propae-deuse op een Goeden Stichtelijken Dood. Men weet, dat in sloppen en hofjes het Groot Verkeer niet toegelaten „is“ (om den stijl van de Nederlandsche Postarijen te volgen).

Dat laatste is nu net, wat velen bedoelen. Waar het Verkeer raast, daar komen de menschen, die tobben over de vraag, hoe zij zullen leven. Het slop, mitsgaders het hofje, — daar zitten, en hurken zij, die zich zoetjes aan praepareeren op het sterven. En ieder heeft zoo zijn toepasselijk beroep.

Geen wonder, dat overal, waar de luthersche kerk-idee van de kerk als Heils-anstalt de geesten heeft laten indommelen, die kerk in het slop-idee ingang, en haar matte verdediging, gevonden heeft.

Geen wonder ook, dat in een tijd, waarin het calvinisme door zooveel in studie genomen wordt, op zoo'n manier, dat ieder voor zich zelf alleen en voor zijn eigen bepaalden levenskring alleen fragmentarisch de calvinistische „beginselen“ ontdekken en toepassen wil, dat in zulk een tijd, zeg ik, die luthersche kerk-idee langzaam maar zeker tot een ongeformuleerd dogma wordt verheven.

...

Want langzamerhand gaan wij dien kant op. Wij zijn ook zoo hópeloos moe.

Zoek zelf de voorbeelden maar.

In de politiek hebben wij goedbedoelende leiders, die zeggen: op ons politieke terrein houden wij den naam van Calvin hoog. Maar voorts kennen wij nog andere „terreinen“, b.v. het kerkelijke, waarop wij strikte neutraliteit betrachten. Dat kan ook best. Laat de kerk ons zeggen, ieder in eigen Zondagsche samenkomst, hoe wij de gewisse kenmerken des geestelijken levens in ons binnenste kunnen vinden, om straks, als 'tuurtje slaat, op goeden grond te kunnen hopen, uit te zullen rusten in Abrahams schoot.

In de kunst hebben wij goedbedoelende leiders, die zeggen: op ons aesthetisch terrein zoeken wij naar calvinistische normen. Mooi werk, vindt U ook niet? Maar voorts kennen wij nog andere terreinen, b.v. het kerkelijke, waar wij strikte neutraliteit betrachten. Laat de kerk... en wat daar verder volgt.

In de wetenschap hebben wij goedbedoelende leiders, die zeggen: op ons wetenschappelijk terrein zoeken wij naar calvinistische beginselen; wij zijn al aan het confereeren over den tijd der voorloopige formulering. Noodzakelijk werk, nietwaar? Maar voorts kennen wij nog andere terreinen, b.v. het kerkelijke, waar wij... en wat daar verder volgt.

In het sociale verkeer, de maatschappij-leer, hebben wij goedbedoelende leiders, die zeggen: op ons terrein... och, vul nu verder het refrain weer in.

En nu de stomme klap op dezen vóchtigen vuurpijl: óók in de kerk, bijgenaamd: het huis Gods, gemeente der eerstgeborenen, pilaar en vastigheid der waarheid, hebben wij goedbedoelende leiders, die zeggen: voor het opvullen van onze proeken bewaren wij de calvinistische dogma's. Mooi werk, niet waar? Maar voorts kennen wij nog andere terreinen, b.v. het politieke, aesthetische,

wetenschappelijke, sociale, waar wij een strikte neutraliteit betrachten. Laat de „kerken“ maar zeggen, ieder aan eigen leden, hoe die leden de gewisse kenmerken des geestelijken levens in hun binnenste kunnen ontdekken. Daar hebben zij gewis tot hun dood toe werk aan. Laat hen zoo — want dat is toch wel ernstig — zich dadelijk zetten met het gezicht naar het kerkhof, om straks, als 'tuurtje slaat, op goede gronden te „mogen“ hopen, straks uit te zullen rusten in Abrahams schoot.

Zoo hebben wij ieder ons afgebakend „terrein“ des levens. De kerk heeft zelfs het stichtelijkste terrein te bewerken gekregen. Haar word dat „terrein“ ter „bearbeiding“ toegewezen, waarop de techniek des christelijken stervens wordt gedoceerd. Geestelijke euthanasie — pas op, dat ge daar geen kwaad van zegt.

En ieder op eigen terrein reciteeren wij: geen duimbreed is er, waarvan Christus niet zegt: mijn. Nu geven wij aan iederen groep-leider van die mooie spreuk van daarnet gecalligrafeerde teksten mee, om op ZIJN terrein uit te deelen. Wij houden van de decentralisatie. Ieder mensch — de politicus, de kunstbroeder, de professor, de socioloog, de dominee — ieder heeft zoo zijn eigen sector. En wie zou ALLE terreinen kunnen overzien? Dat gaat niet, dat gaat niet. Geen duimbreed is er, waarvan Christus, aller Koning, niet zegt: mijn! Maar Hij schijnt dat niet anders, dan in sectie-vergaderingen te zeggen. Ja, er móet wel een „breed“ verband zijn, waarin deze hemelsche Kurios (verhoogde Heer) ons ernst beveelt te maken met die naasting van alle „terreinen“ voor Hem, maar, nu ja, het staat toch eigenlijk niet aan ons, daaraan te beginnen, concreet, vandaag. Dat is staan in „eigen kracht“. Het rikt zelfs al naar eigen-kracht-vertoon, daarover ietwat duidelijk, en toepasselijk, te willen praten. Een dominee, die wekelijks in zijn kerkhede meehielp, om een scheur in de kerk weer open te rijten, schreef mij dan ook eens, dat ik daar nu maar vrede mee hebben moest; want de eenheid van de schapen, en van den schapenstal, daar zou „Jezus“ straks wel voor zorgen. Men weet immers, dat wij eschatologisch behooren te spreken.

...

Maar inmiddels zitten wij — mag ik het ietwat on-netjes zeggen? — leelijk in de misère. In de misère van een algemeene spraakverwarring. We hebben ieder onzen eigen sector des „levens“ te bewerken gekregen. Dus werkten we daarin straks los van elkander. We werden zoo al meer individualistisch, of snobistisch, of seclarisch. En nu komt het aller-ergste nog: wij profiteeren nu in onze algemeene spraakverwarring nog van wat wij houden voor de gunst der tijden. De „laatste dagen zijn op ons gekomen“, zoo sprak de bootedenaar zeer stichtelijk; er vielen tranen. Moskou, hoorde ik zeggen. „De einden der eeuwen zijn op ons gekomen“, zoo vervolgde hij. Rillingen. Rusland!). Maar wij samen laten nu de zaak hier vlak naast de deur maar liggen. Zulks dan vanwege — ik zei het toch al? — vanwege de gunst der tijden. Der laatste tijden dan nog wel. Dit is die „gunst“: dat de Bijbel af is. Was hij niet af, dan zou er nog kans op zijn, dat spraakverwarring, babylonische spraakverwarring, ook met gezag zoo hédette in den mond van één of anderen profeet. Dat zij door hem opzettelijk zoo genoemd werd. Maar kijk, daar hebben wij nu zoo geen last meer van. Wij noemen nu de dingen naar de laatste mode. En daarom noemen wij onze spraakverwarring: verdraagzaamheid.

En als nu iemand de kerk, die, bedeesd en in christelijke bescheidenheid, al haar luid-sprekers uit haar op de straat uitzierende vensters weggenomen heeft, en die, om de politieke, en aesthetische, en wetenschappelijke, en sociale bureu van dezelfde straat toch maar niet met haar gram-mophonmuziek te hinderen, haar wanden dik bekleed heeft om het geluid te dempen en alleen te reserveeren voor puur-intern gebruik, als nu iemand, zeg ik, die kerk bewegen wil, om in Gods naam (hij vloekte heusch niet) haar ramen weer open te zetten, en „haar stem te verheffen met macht“ naar de politieke, aesthetische, wetenschappelijke en sociale bureu toe, dat zij het hóóren, en daarna ook alzoó dóén, dan krijgt hij een verdraagzaam onverdraagzaamheidje te hooren. „De stem verheffen met macht“? Man, dat is een introetekt voor dominees. En een motto, om manifesten voor den vrede er door te krijgen; — mits die „stem“ der kerk dan haar „macht“ ontleene aan de jongste stem des volks. „Pilaar en vastigheid der waarheid“ wezen? Maar, dat is een tekst om een opleidingsstrijd mee te beslechten, op kerkelijk terrein, alzoó. Veel verder brengt die tekst u niet.

...

Wij gaan dus in sectoren werken. Werken, niet eens aan een toren van Babel, maar slechts aan een sierlijk grafmonument, ter eere van den nog nader aan te wijzen Gelukkigsten (succesvolsten) Soldaat van ons dagelijks wisselend Leger des Heils. Dit Leger heeft zeer vele afdelingen, o.m. een politieke, aesthetische, wetenschappelijke, so-

ciale, ke-
naam:
„method-
beer zij-
Moet U
methode-
lijks kun-

Wij w-
Netjes i-
Grafmon-
ons na-
Het kan
zen, of
hoeder,
— het z-
kunnen

Wij w-
ment, w-
den ko-
wille-zij-
ons van
sen wil,
klok har-

En in
rustig
gekocht.
ouwelijk
hooft
ken, ze
pláats.
naar het
Hofje to-
sterve-
bekwaam
in een
boorzam-
trading
geldt alle
kerk zij-
ze maar
hoe mer-
baast ve-
Omgeke-
vallen, s-
Geboden.
weer we-
school, s-
ganda w-
zijn? De
geldens
hun gr-
tueel te-
ken, dat
dominee
te waars-
deze vra-
teekent:
voor D-
straat, d-
ów kerk-
wijzer, -
dominee
merken
doen, da-
in kunne-
ties op b-
concreet
van een
passing s-
per slot
is maar
zeiden
faculteit
ook hun
crete toe-
euthanas-
leen in e-
jes-toepa-
van wie
doffe o-
„Twis-
Exegese-
booze“.
nen; de
schreef
het was
gaande e-
heid heb-
mij. Dat
— doorz-
en leid r-
jes-exoge-
of in Sn-
Dat heef-
ringen, o-
verbrokk-
tureel h-
die, poli-
sector b-
kerkje ge-
ment. En
zeit, of
lieke dir-
dat wij
reinen na-

En dat